

تذبذب در تصمیم

سیدمصطفی هاشمی طبا

ظاهرا سخن بر سر این است که ورود خودروی سواری ممنوع شود. اینکه ممنوعیت یا آزادی ورود کالایی اعلام شود، خودبه‌خود امر مگروهی نیست، اما استدلال‌های پشت تصمیم‌گیری نشان می‌دهد که سلامت در این‌گونه تصمیم‌گیری‌ها وجود ندارد.

آن موقع که ورود خودروی سواری آزاد اعلام شد، گفتند که برای مبارزه با گرانی خودرو به واردات آن اجازه می‌دهیم. نشان به آن نشان که هم خودروهای ساخت داخل بسیار گران شده و هم خودروهای خارجی چه قدیمی و مستهلک‌شده و چه نو و وارداتی بسیار گران شده است. جالب آنکه یک مقام عالی‌رتبه سازمان برنامه و بودجه اعلام کرد واردات خودرو برای کم‌شدن مصرف بنزین است. بالعجب؛ یک رابطه ساده ریاضی برعکس درک می‌شود. وقتی تعداد خودرو زیاد شود، طبعا مصرف بنزین هم زیاد می‌شود؛ پس چگونه و با چه ترفندی با زیادشدن خودرو، مصرف بنزین کم می‌شود.

آری اگر تولید اتومبیل بنزینی در داخل انجام نمی‌شد و صرفا خودروی برقی وارد می‌شد، این حکم مورد قبول بود ولی آن نگاه اعلام‌شده نادرست است و فریبنده.

برخی می‌گویند صنعت خودرو مافیای دارد. برخی می‌گویند واردکردن خودرو مافیای دارد. البته مافیایا به این دو بخش خلاصه نمی‌شود. ظاهرا کالای اساسی، صادرات نفت و صادرات پسته همه مافیای دارند و اگر قرار شود مافیایا شناخته و ردیف شوند، به این نتیجه می‌رسیم که گویا یک سازمان مافیایی داریم. اما واقعا چنین نیست. حقیقت آن است که تصمیم‌گیران نوعا در میان راه‌های در پیش با کمتر به تصمیم‌گیری‌های منطبق با منافع ملی می‌رسند و گاه تصمیمات را به فرد یا افرادی که فاقد هرگونه صلاحیت هستند و از جامعه و مردم بی‌خبرند، می‌سپارند مانند آنچه درخصوص بنزین حدود دو هفته قبل انجام شد و آنچه امروز در پمپ‌بنزین‌ها مشاهده می‌کنیم. درباره واردات خودرو و تولید آن هم ببینیم وزارت صمت که متولی و مسئول امر صنعت است، در طول دهه‌ها سال گذشته و همین دو سال گذشته چگونه فقط ناظر بی‌عمل بوده است. خدا نکند که در آنچه می‌گذرد، منفعی هم وجود داشته باشد.

وظیفه وزارت صمت البته در درجه نخست سیاست‌گذاری صنعت و معدن و فعلا بازرگانی است و سؤال اینجاست که در این وظیفه‌مندی تاکنون چه کرده است. شاید بگویید آن‌قدر مسائل بازرگانی را احاطه کرده که به هیچ کاری نمی‌رسم. این درست است چراکه آنها که خود را ابرمرد صنعت و بازرگانی به شمار می‌آوردند و هنوز هم در خیال برترین در صنعت و معدن و بازرگانی وو... هستند، به‌اصطلاح برای هماهنگی وزارت بازرگانی را به قیمت تضعیف همه نهادهای مربوط به بازرگانی در دل وزارت صنایع و معادن جای دادند و به اصطلاح موش در سوراخ نمی‌رفت، جaro را به دم آن بستند. اما این استدلال وزارت صمت یعنی اشتغال فراوان به بازرگانی حتما غلط است و به‌خصوص درمورد سیاست‌گذاری خودروی شخصی امر واضحی را کاملا نادیده گرفته‌اند.

امروز کشورهای عاقل هرکدام سیاست واضح و شفافیتی در درباره خودرو اتخاذ کرده‌اند. امرای می‌گوید تا سال ۲۰۲۵ همه خودروها برقی می‌شوند و ژاپن می‌گوید ما به سمت خودروی هیبریدی می‌رویم و ما می‌گوییم «حزب ایران نوین پاینده باد- اندکی هم حزب مردم زنده باد». هم خودروسازها خودروی بنزینی می‌سازند و هم خودروی هیبریدی و هم برقی‌وارد می‌کنیم و دائما از کسری مقدار بنزین و واردات آن می‌نالیم و هم با جنگی مصادف شده‌ایم که طلیعه‌ای است از سال‌های دراز آینده همراه با جنگ و دلهره و در همین حالت آرزوهای لوکس‌گرایی و زندگی آمریکایی ما را احاطه کرده است. فقط نگاهی به نمایشگاه‌های خودرو و برج‌های فوق‌لوکس در تهران و برخی شهرها صحت این نوشته را بیان می‌کند. وقتی حضورمان در منطقه و جهان به عنوان محور مقاومت مطرح است و خود نیز بدان معترف و متفخیم، مشکل مدیریت، شکل زندگی، تصمیمات متخذه در داخل باید همسو و هم‌گام با اقدامات مقاومتی باشد و این نباشد که به‌دلیل تذبذب در تصمیم‌گیری دائما مسئله بنزین یا خودرو یا مسائل دیگر را در کشور تجربه کنیم و درست است که کشور دچار مسائل فراوان است اما در تصمیم‌گیری‌های نسبتا ساده که هم صاحب کارشناس و هم امکانات هستییم به راه چرخ می‌رویم یا بی‌اعتنایی می‌کنیم.

۱۴۰۵ پنجشنبه ۷ آبان ۱۴۰۵
۱۸ جمادی‌الاول ۱۴۴۸
۲۹ اکتبر ۲۰۲۶
سال بیست‌وسوم
شماره ۵۵۱۳
۴۰ هزار تومان
۸ صفحه

روزنامه

در «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• ۹۰ مدال از ۱۰ کشتی‌گیر

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

• «شرق» امروز می‌خوانید:

ابطال مجوز استخدام؛ اخراج یا ادامه خدمت؟

• بیانیه تند تراکتور درباره پرونده جنجالی ملوان

• «هم‌عهدی» برای

ساخت آینده درخشان

نتایج انتخابات اسرائیل از برتری بلوک تنانیا هو بر رقبایش حکایت دارد، اما هر دو ار دوگاه نیاز به متحدان جدید دارند

اسرائیل میان دو ائتلاف ناتمام

گزارش تنبیریک را در صفحه ۴ بخوانید

این گزارش را در صفحهٔ بخوانیدعکس: ژرف، رستنی

گزارش «شرق» از سوق یافتن کودکان کار به مشاغل پنهان و خطرناک و افزایش محرومیت از تحصیل؛

چهارراه‌های خالی، کارگاه‌های پر

یادداشت

دو شکست، یک قربانی

طالبان؛ بحران رهبری و مسئولیت تطهیرکنندگان آن

علیرضارجانی

افغانستان امروز با بحرانی عمیق روبه‌روست؛ بحرانی که تنها به سلطه طالبان محدود نمی‌شود، بلکه ریشه‌های آن را باید در محاسبات نادرست سیاسی، ضعف مدیریت، معامله بر سر حقوق مردم و نادیده‌گرفتن هشدارهای منتقدان نیز جست‌وجو کرد. در این میان، جامعه شیعه افغانستان، به‌ویژه هزاره‌ها، با پرششی اساسی مواجه است؛ چرا برخی از شخصیت‌ها و جریان‌های سیاسی و مذهبی، با وجود تجربه‌های تلخ تاریخی و شناخت پیشینه طالبان، به سیاست تعامل با این گروه دل بستند و آن را راهی برای حفظ حقوق و جایگاه اجتماعی جامعه شیعه معرفی کردند؟ آیا این سیاست بر ارزیابی واقع‌بینانه از ماهیت طالبان استوار بود یا بر امیدهایی که پشتوانه کافی نداشتند؟ امروز که پیامدهای سیاست‌های طالبان در حوزه‌های مختلف زندگی مردم آشکارتر شده است، نمی‌توان از بررسی حمایت مسئولیت‌گسانی که از این سیاست‌ها دفاع کرده‌اند، چشم پوشید. جامعه‌ای که هزینه تصمیم‌های مسئولان خود را می‌پردازد، حق دارد درباره مبانی آن تصمیم‌ها پرسش کند و پاسخ روشن بخواهد.

۱. **طالبان؛ سرپرست، طالبان فیک یا تغییر چهره یک جریان؟**

در ادبیات سیاسی افغانستان، گاه از تعبیری مانند «طالبان سرپرست» یا «طالبان فیک» استفاده می‌شود؛ اصطلاحاتی که ممکن است به چهره‌های متفاوت، جناح‌های درونی یا افرادی اشاره داشته باشند که با ادبیاتی نرم‌تر از طالبان سخن می‌گویند. اما پرسش اصلی این است: آیا تفاوت در چهره‌های و شیوه‌های تبلیغاتی، به معنای تغییر ماهیت سیاسی و ایدئولوژیک این جریان است؟ از دیدگاه انتقادی این یادداشت، هیچ تغییر ظاهری را نباید بدون بررسی عملکرد واقعی، نشانه تحول بنیادی دانست. معیار سنجش طالبان باید رفتار آن در قبال حقوق شهروندان، آزادی‌های اساسی، مشارکت سیاسی، حقوق زنان و دختران، آزادی فعالیت‌های مذهبی و وضعیت اقوام و مذاهب مختلف باشد. گزارش‌های منتشرشده از سوی نهادهای حقوق‌بشری و سازمان‌های بین‌المللی، از محدودیت‌های مذهبی، تبعیض علیه اقلیت‌ها و فشار بر جامعه شیعه و اسماعیلی افغانستان حکایت دارند. گزارش عفو بین‌الملل درباره وضعیت حقوق بشر در سال ۲۰۲۵ نیز به محدودیت مراسم مذهبی شیعیان و گزارش‌هایی درباره وادارکردن شماری از اسماعیلیان به تغییر مذهب اشاره کرده است. بنابراین، صرف ادعای نزدیکی به طالبان، بر‌خورداری از ارتباطات خاص یا معرفی خود به‌عنوان میانجی، نمی‌تواند تضمین‌کننده حقوق و امنیت جامعه شیعه باشد. طالبان را باید با عملکردش سنجید، نه با تبلیغات حامیان‌ش؛ با سیاست‌های اجرایی‌اش، نه با وعده‌های تحقق‌نیافته و با میزان پایبندی‌اش به حقوق مردم، نه با چهره‌هایی که برای تعدیل تصویر آن معرفی می‌شوند.

۲. **طالبان و نقش قدرت‌های خارجی؛ از حمایت تاریخی تا پرسش درباره وابستگی**

یکی از موضوعات مهم در شناخت طالبان، بررسی نقش بازیگران خارجی در شکل‌گیری و تقویت این جریان است. پیوندهای تاریخی طالبان با پاکستان، موضوعی صرفاً مبتنی بر شایعات سیاسی نیست. گزارش پژوهشی کتابخانه مجلس عوام بریتانیا در ۱۸ مارس ۲۰۲۵، با استناد به منابع متعدد، از حمایت تاریخی عناصر مرتبط با سازمان اطلاعات پاکستان از طالبان سخن می‌گوید. این گزارش به شواهدی درباره تأمین پول، آموزش، تسلیحات و اطلاعات نظامی در دوره‌های مختلف اشاره می‌کند؛ هرچند پاکستان ارائه کمک نظامی به طالبان را رسماً انکار کرده است. این سابقه،

پاسخ رهبرانقلاب به نامه جمعی از دانشجویان

«هم‌عهدی» برای ساخت آینده درخشان

برگزیده‌ها

روایت «شرق» از پنج دیدار مقامات ارشد نظام با رهبر انقلاب؛ از تأکید بر انسجام مدیریتی تا معیشت مردم و امنیت ملی؛

پنج دیدار یک افق مشترک

نگاهی به شکست سیاست جایگزینی واردات در کشورهای درگیر جنگ و انسداد تجارت؛

گرفتاری‌های خودکفایی

از شروع‌های امیدوارکننده تا شکست‌های تکراری در لیک نخبگان

چرا فوتبال ایران از آسیا عقب می‌ماند؟

از گزارش رادر صفحهٔ بخوانیدعکس: ژرف، رستنی

ندا عابد، مدیرمسئول نشریه ادبی «آزما» و روزنامه‌نگار در گفت‌وگو با «شرق»؛

مشکلات کاغذ همواره وجود دارد

از گزارش رادر صفحهٔ بخوانیدعکس: ژرف، رستنی

یادداشت

میراث از آن ملت ماست

ترانه‌بیدا

معماروشهرساز

اگرچه مسئولان دلسوز میراث فرهنگی کشورمان قاعداً از هیچ کوششی برای حفظ میراث موجود، چه ملموس و چه ناملموس، فروگذار نمی‌کنند، ولی حفاظت و زنده نگه‌داشتن این تمدن چند هزارساله مشکلات خود را دارد. دائم باید به کفایت کوشش‌های همه‌جانبه برای این کار مهم اندیشید و برای آن چاره‌اندیشی کرد. خوشبختانه، علاوه بر مسئولان استانی، گفت‌وگوها بین علاقه‌مندان به میراث در گروه‌های تخصصی مدام برقرار است و توجه مردمی به این موضوع هر روز بیشتر می‌شود. به‌علاوه، زمینه ارتباط دولت با مردم نیز هر روز بیشتر فراهم می‌شود، که خود جای شکر دارد. از یک سو، تشکل‌های تخصصی و مردمی فعال‌تر شده‌اند و از سوی دیگر، نظر‌سنجی‌های مرکز پژوهش‌های مجلس و ریاست‌جمهوری زمینه را برای اقدامات درست در راستای توسعه مطلوب فراهم می‌کند. هفته گذشته گروه میراث فرهنگی انجمن ایران‌شناسی ایران با همکاری پوشش ملی نجات بناها، محوطه‌ها و بافت‌های تاریخی ایران، کمیته بناها و بافت‌های تاریخی کارگروه میراث فرهنگی شبکه تشکل‌های میراثی و اندیشکده باستان‌شناسی، میراث و جامعه، اعلام کردند که به مناسبت هفتم آبان، روز «برزگداشت کوروش کبیر»، نشست تخصصی در تالار اندیشه‌گاه کتابخانه ملی با حضور بزرگان میراثی تحت عنوان «میراث فرهنگی ارثیه پدری نیست: نقدی بر سیاست انقباضی کاشح حراثم میراثی» برگزار می‌کنند. البته نسل‌های گذشته است؟ سنت‌ها، خانه‌ها، بناها، محوطه‌ها و روایت‌های تاریخی، همه میراثی هستند که از گذشتگان به ما رسیده‌اند تا آنها را به آیندگان بسپاریم. محیط زندگی ما اثرهای است دایم‌در صفحه ۴

تعلق دارد.